

EDINOST

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo in rokopi si se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Stefan Godina. Lastnik konsorcijski list "Edinost". — Tisk tiskarne "Edinosti", vpisane zadruge z omejenim poročilom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto K 24.—
Za pol leta 12.—
za tri mesece 6.—
za nedeljsko izdajo za celo leto 5.20
za pol leta 2.60

Posamezne številke "Edinosti" se prodajajo po 6 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglas se računa na milimetre v širokosti ene kolone. Cene: Oglas trgovcev in obrtnikov mm po 10 vin. Osmrtice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov mm po 20 vin.

Oglas v tekstu lista do pet vrst K 20.— vsaka nadaljnja vrsta 2.—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglase sprejema inšerati oddelček "Edinosti". Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačila se izključno le upravi "Edinosti". — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inšerati oddelček se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštnehranični račun št. 841.652.

Pregled najnovejših dogodkov.

Ruska bojišča. — Ruski napadi v razsežnih frontnih odsekih. Vzhodno Tumača Rusi vzeli prvo našo črto. Severovzhodno in jugovzhodno Monasteriške neprestani ruski napadi odbiti ob velikih ruskih izgubah, ravno tako pri Zvinjajih in severozapadno Sokula. Zapadno Lucka ruski napad zaustavljen s protinapadom. Med Turijo in železnico Rovno—Kovel so se naši umaknili za Stohod. (Turija je reka ob kateri leži važno železniško križišče Kovel.) V središču na fronti Skrebogova—Vigoda boji potekali ugodno za Nemce. Pri Hindenburgu nič posebnega. Italijanska bojišča. — Položaj neizpremenjen.

Zapadna bojišča. — V okolišču Somme živahni artiljerijski boji. Močni angleški napadi pri Pozieresu odbiti. Pred Verdunom nič pehotnega delovanja. — Nemški zračni napad na Anglesko.

Balkanska bojišča. — V Albaniji ob dolnji Vušji povečano bojno delovanje. Na vsej bolgarski fronti topovski ogenj in patruljski boji. Severno Vodene sovražni bataljon in deli srbske šumadijske divizije odbiti.

Turška bojišča. — Rusi zasedli Bajburt, Gimis Hane in Erzindžan. Turki so se umaknili v polnem redu, prostovoljno.

Naše uradno poročilo.

DUNAJ, 29. (Kor.) Uradno se razglša: 29. julija 1916, popoldne.

Rusko bojišče. — Sovražnik je včeraj zopet pričel napade v razsežnih frontnih odsekih. Južno Dnjestra smo ruski naval zaustavili pred našo drugo črto, ki gre vzhodno Tumača. Severovzhodno in jugovzhodno Monasteriške je sovražnik podnevi in ponoči neprestano naganjal svoje napadne kolone proti postojankam avstro-ogrskih in nemških čet; bil je povsod odbit. Svet pred postojankami je pokrit z mrtvimi in težko ranjenimi Rusi. — Ravnotako so se izjalovili tudi vsi sovražniški poskusi, da bi prodri pri Zvinjajih. Zapadno Lucka so zvezne čete pridobile zopet znaten del včeraj opuščenih tal. — Med Turijo in železnico, ki vodi iz Rovnega v Kovel, so se po odbitju več naskokov še pred Stohodom stoječi branitelji umaknili za reko. Davi severovzhodno Sokula zastavljeni sunek ruskih mas se je izjalovil ob velikih sovražnih izgubah.

Italijansko bojišče. — Položaj je neizpremenjen. Jugozapadno Panevežja smo zavrnili nočni napad. — Jugovzhodno bojišče. — Ob dolnji Vušji povečano bojno delovanje. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, iml.

Naš letalski napad na italijansko obal. RIM, 29. (Kor.) Agencija Stefani javlja: 27. t. m. so sovražna letala metala bombe na Bari, Mola di Bari, Molfetto in Otranto. V Bariju ste bili le dve osebi ranjeni, v Molfetti pa pet ubitih in kakih 20 ranjenih. V Otrantu ni bilo škode niti osebne niti stvarne. V Moli je bilo nekaj lahke škode na poslopih in več oseb je bilo lahko ranjenih. Dasiiravno so sovražna letala letela zelo visoko, so jih vendar nekaj zadelo naše baterije.

RUSKO URADNO POROČILO.

DUNAJ, 29. (Kor.) Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: Poročilo ruskega generalnega štaba:

27. julija popoldne. — Sovražna stotinja je v noči na 26. t. m. napadla v odseku južno Volčinskega in severno Mjadzjolskega jezera. Pognali smo jo nazaj v izhodne jare. V okolišču vasi Lazubov, 12 km jugovzhodno Baranovičev, artiljerijski ogenj in boji s prednjimi četami. V okolišču reke Slonovke, 27 km severno Brodov so se ob reki Boldurki uneli boji za posest prehodov. Naše čete so napredovale na več krajih. Po dopolnilnih poročilih se je skupno število v bojih 25. t. m.

PODLISTEK.

JOS. VANDOT.

Begunci.

4. Dolorosa.

II.

Šli so romarji navzdol. Praporje so povili v zeleno platno in so stopali drug poleg drugega molče, brez besede. Videli sem jih, kako so tonili tam za zelenim ovinkom — skličeni, polni bolesti. Zaman so iskali tolažbe v širnem, bleščečem razsvetljenem svetišču. Kako tudi? Poklekali so bili pred zlato podobo, katere niso niti poznali in do katere niso imeli niti zaupanja. Zdelo se jim je, da so stopili na svojem brezkončnem potovanju v tujo hišo in so zaprosili miloščine. Gospodinja je zmigala z rameni, pa je dala vsakemu košček kruha. Stalnost so pozabili breme drobtine; a njihova lakota je postala še večja in bolest se je samo še povečala. Šli so dalje po brezkončnem potu in so

zajetih sovražnikov zvišalo na 128 častnikov in 6250 mo; plen je narastel na pet topov in 22 strojnih pušek.

V večernem poročilu se pravi: Tekom bojev od 16. do 25. julija so čete generala Saharovega vseh skupaj zajele nad 34.000 nemških in avstro-ogrskih častnikov in vojakov ter 45 topov in 71 strojnih pušek.

Baltsko morje. — 25. t. m. je ob vходу v Finski zaliv in južni meji Klečevja v bližini črte Abo—Alandsko otočje sovražni zepelinovec vrzel kakih 50 bomb, ne da bi bil napravil kako škodo ob obali ali na ladjah. Isti dan je osem sovražnih letal napadlo pristanišče naših povodnih letal in vrlo sto bomb. Enemu naših povodnih letal, ki je pričelo boj, se je posrečilo eno sovražno ugrabi in vreči iz zraka.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

DUNAJ, 28. (Kor.) Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: Poročilo italijanskega generalnega štaba 27. julija. Včeraj je sovražna artiljerija v raznih odsekih obstreljevala razne kraje. Nekateri vasi v asijski kotlini, v gornji Bojtski in gornji Deganski dolini ter v soški ravnini so bombardirali; majhna stvarna škoda in nekoliko žrtev med civilnim prebivalstvom je bil uspeh. V Arski dolini in izviri Josine smo v noči na 26. t. m. zavrnili sovražne napadne poizkuse proti našim postojankam na desnem bregu Lena in na pobočju hriba Corno del Coston. Na toneški planoti se v gozdu severno hriba Monte Cimone močno zakopani sovražnik žilavo upira prodiranju naših čet, a vendar smo tudi včeraj dosegli nekaj uspehov. V Travinjski dolini je sovražna artiljerija obstreljevala postojanke, ki smo jih osvobodili pred kratkim. Na ostali fronti je položaj neizpremenjen.

Nemško uradno poročilo.

BEROLIN, 29. (Kor.) Wolffov urad javlja: Veliki glavni stan, 29. julija 1916.

Zapadno bojišče. — V sommskem okolišču so se vršili živahni artiljerijski boji. V okolišču Pozieresa so se izjalovili močni angleški napadi. Tik severno Somme smo z ognjem zadušili napadne poizkuse. V okolišču Moze je potekal dan brez pehotnega delovanja. Angleški ogenj na francoski Comines je povzročil izgube med prebivalstvom in veliko stvarno škodo, a nič vojaške. Sovražno letalo smo s polnim zadetkom obrambnih topov sestrelili pri Rodelincourt severno Arrasa.

Vzhodno bojišče. — Hindenburgova armadna skupina: Na fronti nič posebnih dogodkov. Naši letalci so večkrat z uspehom napadli sovražne čete transportne vlake in kolodvorske naprave. — Princa Leopolda Bav. armadna skupina: Tudi včeraj zjutraj se nekončani boji na fronti Skrebogova Vigoda so se odličili popolnoma nam v prid. — Linsingenova armadna skupina: Rusi so včeraj razširili svoje napade tudi na dele stohodskega odseka in fronto severozapadno Lucka. Severozapadno Sokula zastavljeni močan napad smo zavrnili s težkimi sovražnimi izgubami. Slabejši sunki na drugih mesih stohodske fronte so se tudi izjalovili. Severozapadno Lucka se je posrečilo sovražniku po večkratnem brezuspešnem naskoku, da je vdrl v naše črte v okolici Tristena in povzročil, da smo opustili postojanke, ki smo jih doslej še držali pred Stohodom. Zapadno Lucka smo ruski napad zaustavili z našim protisunkom. Pri Zvinjajih, vzhodno Gorohovega, smo gladko zavrnili sovražnika. Južno Peresep smo v zračnem boju sestrelili rusko letalo. — Bothmerjeva armada: Večkratni ponovni ruski napadi v okolišču severovzhodno in jugovzhodno Monasteriške so razpadli ob velikih sovražnih izgubah.

Balkansko bojišče. — Položaj je neizpremenjen. 26. julija je nad Dojranjskim jezerom v zračnem boju padel sovražni letalec.

Vrhovno armadno vodstvo.

omahovali. Strmeli so v tla, in znoj jim je tekel črkoma s čela. A poti ni bilo nikoli konca — poti gorja, ki jo morajo hoditi izgnanci in brezdomovinci. . . . V svojem lahkovernem srcu so si mislili, da se jim prikaže Ona, ki je sama brez doma. Trdno so bili prepričani, da se jim nasmeje kakor na Sveti gori. A nje, izganke, ni bilo, da bi s svojim smehljajem raztopila bolest, ki razjedla tisočero src; tolažbe ni bilo, in v duši se je samo še povečala bolest. In bilo ni konca nikjer. Težka pot se je vila dalje, v nepregledno brezkončnost se je vila, in noge so bile trudne in v duši je žgalo in peklo.

Zadnji romar je dospel do ovinka. Samo on se je ustavil in se je ozrl nazaj. Snel je klobuk z glave in je pogledal na ogromno svetišče, ki je stalo pred njim na nizkem hribu. Pokrižal se je in je sklonil glavo. Toda že v naslednjem trenutku se je pokril in je krenil naglo za ovinek.

Prazna je bila široka cesta in je molčala. In tedaj se je dvignilo sonce. Lesovi kroinkrog so se odeli v lahko, prozorno kopreno. Vrhovi dreves so zasumeli za trenutok. A potem so obstali in se niso

Nemški zračni napad na Anglesko.

BEROLIN, 29. (Kor.) Wolffov urad poroča: V noči od 28. na 29. julija je brodoglej mornariških zrakoplovov napadlo srednji del angleške vzhodne obali in obmetalo z bombami železniške naprave v Lincolnu, industrijske naprave pri Norwichu, oporišči brodoglaj Grimsby in Immingham ter predstražne ladje pred Humberjem. Svetilnik ob izlivu Humberja je bil uničen. Vkljub obstreljevanju z užgalnimi krogli smo se vsi zrakoplovi vrnili nepoškodovani v svoje domače pristanišče.

Načelnik mornariškega admiralskega štaba.

ANGLEŠKO URADNO POROČILO.

LONDON, 28. (Kor.) General Haig poroča: Po sreditih bojih so angleške čete porinile 5. bramborsko divizijo iz njenih postojank, ki jih je še imela zasedene v delviškem gozdu. Ves gozd je sedaj v naših rokah. V vasi Longueval in pri Pozieresu smo se napredovali nekoliko.

LONDON, 29. (Uradno.) Zadnje sovražne branike v Longuevalu smo vzeli in smo zajeli nekaj sovražnikov. V sosedstvu Pozieresa je trajal boj moža proti možu ves dan.

Bolgarsko uradno poročilo.

SOFIJA, 28. (Kor.) Bolgarski generalni štab javlja:

27. julija. — Ob vsej macedonski fronti vsak dan slaboten topovski ogenj in patruljski boji, ki potekajo za nas ugodno. S strojnimi puškami opremljen sovražni bataljon je, podpiran po gorski in havbični bateriji, 25. t. m. skušal napasti naše namaknjene oddelke na fronti Bahovo—Zborsko, 25 km severno Vodene. Vse napade smo odbili z velikimi izgubami sovražnega bataljona. Naše čete so nato izvršile protinapad in so se polastile sovražnih strelskih jarkov. 26. in 27. julija se je poizkušalo več stotnih srbske šumadijske divizije polastiti vrhov severno vasi Pozar, kakih 25 km severozapadno Vodene, in se ustanoviti tamkaj, a smo jih s pravočasnim protinapadom vrgli nazaj v ravnino. Imelo so znatne izgube. Naše čete so pobrale 85 sovražnih mrtlic, med njimi enega stotnika. Tri može smo ujeli. Naše izgube so majhne.

S turških bojišč.

CARIGRAD, 28. (Agence Tel. Milil.) Glavni stan javlja:

Iraška fronta. — V felahjskem odseku nič bolnih delanj. V evratskem odseku so naši bojovniki pri Korni zasegli nekatere z živili nakrcane ladje, pri čemer je bilo 9 mož angleške posadke ubitih, 4 pa ranjeni.

Perzijska fronta. — Nič poročil.

Kavkaška fronta. — Na desnem krilu je sovražnik porinil v osrednje več poizvedovalnih oddelkov, ki smo jih pregnali z našim ognjem. V središču in na levem krilu nič pomembnih dogodkov.

26. julija je angleško letalo metalo bombe na Hafo in okolico. Nekaj otrok je bilo ranjenih in ena ženska.

Egiptovska fronta. — V okolišču Katije so spopadi med patruljami potekali za nas ugodno.

CARIGRAD, 28. (Agence Tel. Milil.) Glavni stan javlja: Zaradi ruskih napadov na naše središnje postojanke v smeri proti Bajburtu in Mamahatunu so se naše čete, ki so se upirale v zaporednih črtah, umaknile v redu. Naše severno Čoroha, ob obali namenečene čete levega krila so se tudi umaknile po naši odredbi in prostovoljno in so sledile kretnjam središča. V sled tega so mesta Bajburt, Gimis Hane in Erzindžan padla v sovražne roke. Naprečki, ki so jih dosegli Rusi za ceno krvavih izgub, nimajo značaja, ki bi mogli kvariti naš splošni položaj na tej fronti. Pretiravanja v ruskih uradnih vojnih po-

genili več, kakor ga bi bili zaspali pod tisto sivkasto kopreno. In takrat se je zasvetilo ogromno svetišče. Belo pročelje se je zalesketalo v srebrnih barvah. Streha je ozlevala, kakor da bi plesali po nji rumeni solnčni žarki, in ob visoki kupoli so se odbijali živi prameni so pršili kroinkrog bleščeče zlato. Se celo samostan tam zadaj se je stresel v trepetajočih žarkih, ki so se usuli kakor droben, gost dež nanj, in mala, zamrežena okenca so se zasvetila. Zdelo se je, da je šinilo preko božje hiše nekaj skrivnostnega, ki je prišlo naravnost iz neba in se je razprostrlo nad ogromnim svetiščem.

V dušo je leglo nekaj mehkega, koprnečega. Vse misli so se ublažile, in oči so postale bogvezakaj vlažne. Roke so se sklenile same od sebe, a v duši ni bilo besed za molitev. Glej, čemu? — Človek nastopi pot, ki je kroinkrog posejana s svežimi rožami. Od vseh strani mu migajo drage roke, in mu voščijo srečo. In človek se ozira, pa vidi vsepovsod samo smejoče se oči, v katerih spi ljubezen in vabi, vabi. . . . Dolga je pot, in čemu bi jo nadaljeval še naprej? — In človek stopi s

ročilih o našem umiku, ki smo ga izvršili le, ker je položaj zahteval tako so neutemeljena. Rusi si prizadevajo našo kretnjo predstavljati kot beg. Poudarjati pa je treba, da naše armade, izvršile dva po ognju razdejana vzdana topa, niso zapustile ničesar. Odprava vse artiljerije in materiala dokazuje popoln red umikanja, za katero so se naše armade odločile iz gotovih ozlogov. Tekom te bojne akcije smo izvršili več protinapadov v nekaterih odsekih in smo zajeli veliko število sovražnikov. Izguba Erzindžana je sicer vredna obžalovanja, toda ker je odprto mesto, ne bo nikakor prizvala na naše splošne operacije. Na desnem krilu je položaj v muškem in bitliškem odseku neizpremenjen. Bojne akcije, ki jih izvršuje sovražnik od časa do časa, obrežuspešujemo s svojimi nasprotnimi podjetji. Na drugi strani smo ruske čete, katerim se je posrečilo doseči revandski odsek, po več za nas srečnih bojih pregnali od meje. Ob treh naših armadah, ki stoje na fronti, ki se razteza od južne Perzije pa do Črnege morja, so Rusi mali umik našega levega krila proglasili kot velik uspeh. V tem na naša armada na desnem krilu neprestano napreduje v južni Perziji, dočim pa v središču operirajoča armada v tem okolišču popolnoma obvladuje aserbejdžanski odsek in vzhodno odhod ležeče ozemlje. Prihodnje operacije, ki se razvijajo v kratkem, pokažejo, kako zelo so se prenašili Rusi, povečujejo majhne uspehe, in kako zelo so se motili v svojih obljavah.

Mesto Erzindžan, armenski Jezinga, je glavno mesto enakoimenskega sandžaka v erzerumskem vilajetu v Armeniji. Od Erzeruma je Erzindžan oddaljen 140 km v zapadnogozapadni smeri. Mesto leži 1160 m nad morjem ob desnem bregu reke Karasu (Črna reka), ali kakor se imenuje navadno, Zapadnega Evrata, preko katere vodita dva mostova, ločena po majhnem otoku v reki. Mesto bi šlo nekaj nad 30.000 prebivalcev, večinoma Turkov in ima 20 mošej, 4 armenske cerkve, tržišča in več kopalnic. Okolica Erzindžana je najbolj obdelani svet v vsej Mali Aziji, zelo rodovitna in je vsa podobna enemu samemu velikemu vrtu, v katerem leži kakih 100 vasi, ki štejejo nad 3000 hiš. Erzindžan je zato tudi važno trgovsko mesto, ki ima proti vzhodu zveze z Erzerumom in preko Vana s Perzijo, proti severu s Trapezuntom, proti zapadu z Amazijo in Angoro, proti jugu pa na eni strani preko Diarbekra z Mosulom in Bagdadom, na drugi pa s Halebom (Aleppo) in Damaskom.

Bavarski kralj na potovanju.

BRUNŠVIK, 29. (Kor.) Bavarski kralj in nadvojvodska dvojica so priredili vožnjo po notranjskem mestu. Ob 3 uri popoldne se je kralj odpeljal. Vojvodska dvojica se je podala v Gmunden.

LIPSKO, 29. (Kor.) Bavarski kralj je dospel semkaj. Sprejel ga je saški kralj, ki je malo poprej dospel iz Draždan. Monarha sta se pozdravila najpristneje. Na potu v kraljevo palačo je številno občinstvo prirejalo veličanstvena živahne ovacije. Po dnevrem mučenju je saški kralj spremlil svojega gosta na kolodvor, od koder se je poslednji odpeljal v Monakovo, oziroma Draždane.

Izjava nizozemskega ministra proti angleškim zahtevam glede izvažanja v Nemčijo in ribarstva v Severnem morju.

HAAG, 29. (Kor.) V drugi zbornici je minister za zunanje stvari izjavil na neko vprašanje, da je sporočil angleškemu poslaniku, da zahteva, naj se nizozemske ribe ne izvažajo v Nemčijo, nasprotuje izrecnim določbam dveh haaških pogodb. Kar se tiče zajemanja ladij, ni angleška vlada s tem, da del Severnega morja proglasa za nevarnega, nikakor odvezana od dolžnosti, da v tem pasu izpolnjuje mednarodne določbe glede te točke. Nima pravice, da v svojih pristaniščih zajemlje ladje. Nadalje je opozarjal minister, da ni

poti v tiho senco. Tam se smehljajo tihe oči ljubezni; tam vabijo mehke roke v objem — tam se bo ustavil in bo živel lepo življenje, sam, s svojo srečo in ljubeznijo v naročju. A komaj se dotakne človek sreče in ljubezni, pa ga poženejo s trnjevim bičem naprej. Cesta se vije pred njim, a na cesti ni več svežih rož. Trnje ga zbode, kamor stopi — in ti, človek, hodi naprej v brezkončnost, pa se ne ozri več nazaj, kjer plaka za tabo sreča in ljubezen! Poljubuj trnjevi bič, ki se opleta krog tebe, kadar ti onemorejo trudne noge! — In človek stopa naprej s stisnjenimi zobmi; po brezkončni poti stopa in ne ve, kam. Roke se mu sklepajo same od sebe; a molitve ni v njegovi duši. Kajti duša je polna grenkih misli, ki silijo vse tja daleč na jug, kjer se smeje paradiz, ljubezen in sreča. A daleč je vse to in bilo je že davno, da človek tisto samo še sluti v tihih dnevih, ko sije solnce preko mrzle tujine. . . .

Sel sem nazaj v samostan in sem stopil v celico, kjer je ležal na postelji pater Pavlin. Čedna je bila celica in prijazna. Skozl nezagrnjeno okence je sijalo solnce. Pater Pavlin je ležal z zaprtimi očmi, obraz

zozemnega ribarstva v Severnem morju ni vzporejati z mednarodno transportno trgovino, ter da bi nameravano preprečanje te industrije pomenjalo uničenje ekzistence važnega dela nizozemskega prebivalstva, ne le brodolastnikov in ribčev, ampak vseh obratov, ki so odvisni od ribarstva. Minister je opozarjal na ogorčenje v vsej deželi, izzvano po poročilu o zahtevah, ki so se baje stavile zastopnikom nizozemskih interesentov, novablenim v London na razgovor o stvari. Nizozemski vladi ni še došlo nikako uradno potrdilo tega poročila, zanaša se pa, da se angleška vlada ne bo zatekala h krivičnemu postopanju ter pričakuje zato, da se zajete ladje nemudoma izpuste zopet na svobodo.

Izjava nemškega narodnega odbora.

BEROLIN, 28. (Kor.) Nemški narodni odbor je v današnji svoji seji sprejel temeljno izjavo, v kateri je rečeno, da odbor vidi svojo nalogo v tem, da goji duha zaupanja v ljudstvu in da s tem utrija oslon boriteljem na bojišču. Odbor smatra za svojo dolžnost, da nastopa proti prizadevanjem, ki, prezirajoč sedanjí čas, ogrožajo zmago obetajočo edinstvo. V duhu vodilnega reka: sklenjeni na znotraj, odločni na zunan — bo odbor, čim pride čas za to, zastavljal svoje sile za mir, ki bo odgovarjal našim žrtvam in ki bo vseboval jamstvo trajnosti.

Smrtna obsodba kapitana Fryatta.

LONDON, 29. (Kor.) K obsodbi kapitana Fryatta s parnika »Brusseles« poroča Reuterjev urad: Nemci trdijo, da trgovinska ladja ni upravičena, storiti kaj proti vojni ladji. Danes objavljeni dopisi kažejo, da je državni tajnik Grey pred razpravo prosil ameriškega veleposlanika v Berolinu, da naj stori vse za osebno varstvo Fryatta. Grey je dostavil svoji prošnji, da je angleška vlada mnenja, da je bilo Fryattovo ravnanje popolnoma zakonito. Angleška vlada meni, da je ravnanje trgovinske ladje, če zakrni proti sovražnemu podvodniku, da ga prisili, da se potopi pod vodo, samo obrambni čin, ki se osniva na istem načelu, kot uporaba obrambnega orožja v obrambo oborožene ladje v namen, da se ustavi zapletli, kar smatrate za brezdomno pravilno i vlada Zedinjenih držav i angleška vlada.

Potopljene ladje.

LONDON, 28. (Reuter. — Kor.) Moštva osmih po nemških podvodnikih potoplenih ribiških čolnov za lov na slaničke, so dospela na suho v Tynemouthu.

Boji na ruski fronti.

Armada ruskega generala Saharovega je doživela 26. t. m. neuspeh; izjalovil se ji je široko zasnovan predorni poizkus. Ker veliki, v začetku tedna zaustavljeni udarec ob severovzhodni galitski meji ni dovedel do cilja, so Rusi v vsej hitrici pripravili vse za nov, če mogoče, še hujši naskok. Razredčene formacije so hitro dopolnili, sveže dospele rezerve so zbrali v nova krčila in po kratkem bojnem premoru se je pričel napad iznova.

Fronta v teh bojih je šla iz okolišč južno Lobacevke, zapadno Berestečka do Sidolovke, preko te rečice zapadno nje izliva v Stir, in potem ob Stiru do Boldurke, preko ceste Lešnjovo—Brod, k državní meji zapadno Radzivilovega in potem preko dubenske železnice. Napadi 26. t. m. so bili zopet zelo težki in sos dovedli do besne, dolge ure, tudi še v noč trajajoče borbe. Najsrdečše so napadali Rusi južno Lešnjovo in ob cesti, ki vodi v Brode. Toda poizkus, da bi bili dosegli Brode od severa, je bil ravno tako zaman, kot njihovo prizadevanje, da bi se iz okolice Radzivilovega od vzhoda sem približali mestu. Branitelji, izborno podpirani po artiljeriji, so zavrnili naskok za naskokom. Vsak val, ki se je privlil, je bil odbit. Skupine strojnih pušek so

mu je bil bled, in roke so mu ležale mrtvo na odeji. Kraj postelje je stal mladi frater Krišpin; roke je imel prekrižane na prsih in je molil. Ko me je zarlel, se je zgenil in je zmignil z glavo. Potem pa je pokleknil k zglavju in se je naslonil s čelom ob zid.

»Pater Pavlin, ali čuješ? Mrzlo nas je pozdravilo v jutru svetišče, in z oltarja ni dehnila niti najmanjša tolažba. Ali zdaj — v tem trenutku se sveti vse svetišče in se smehlja. Človeku se zdi, da plava vsepovsod — milost božja plava nad svetiščem. Ali čuješ, pater Pavlin?«

Roke na odeji so se stresle, in pater Pavlin je odprl oči. Ozrl se je v solnčne žarke, ki so se usipali skozl okence v celico, in se je nasmehnil. Iz prsi se mu je izvil kratek vzdih, in sklenil je svoje tresoče roke; oči so mu pa obvisle na solnčnih žarkih, in trepalnice so mu komaj trenile. Na blede lica mu je legla rdečica, in ustnice so se mu pričele premikati, kot bi šepetale skrivnostne reči skrivnostnemu bitju, ki je prišlo s solnčnimi žarki v tiho celico.

»Pater Pavlin, ali me čuješ? Glej, tako,

kosile naskakovalce, ki so, oboroženi z ročnimi granatami, vedno zopet poizkušali vdreti v naše črte. Mestoma je prišlo do srčitega boja moža proti možu. Vdri so cele trupe, tako da je nad 1000 ujetnikov ostalo v naših rokah, ko so bili napadi zavrnjeni.

27. t. m. so se nadaljevali boji pri Brodeh. Naše severno mesta stoječa bojná skupina se je ponoči morala umekniti. Sovražnik je tudi tu znal na odločilni točki zbrati znatno relativno premoč pehotnih in artiljerijskih bojnih sredstev in jih uveljaviti. Boji se nadaljujejo v pripravljenih postojankah južno Brodov. Mesto so zasedli Rusi.

Z naše fronte ob dolnji Boldurki 28. t. m. ni bilo nikakršnih vesti.

V Voliniji se vrši protisunek proti ruskim četam, ki so pri Svinjuih vdrele v naše postojanke. Dalje proti severu, pri Pustomitih smo vrgli sovražnika iz njegove predpostojanke.

Naše prodiranje v okoliš severno Pri-slopskega sedla včeraj ni napredovalo dalje, ker bi bilo treba zavrniti močne protisunke dospelih ruskih rezerv.

Bitka pri Baranovičih, v kateri so Rusi doslej zastavili 120.000 mož, je tudi 27. t. m. potekla uspešno za čete Woyrscheve armade.

Razne politične vesti.

Nemška enotna stranka. Kakor se poroča z Dunaja, so se dunajski svobodno-miselni poslanci v zadnjem času večkrat posvetovali z občinskimi svetovalci in zaupniki o ustanovitvi nemške delovne stranke. Tako posvetovalja so se vršila 20. in 27. julija, a se ni sklenilo nič obveznega, pač pa se poroča, da so bili zborovalci precej različnih misli glede takomerenih svobodnomiselnih zahtev na verskem in kulturnem polju, glede zakonske in šolske reforme, kar so zahtevali nekateri, da pride v program nove enotne stranke. Posl. Kemetter se je izrazil ob tej priliki, da se mu zdi stvar taka, kakor da bi se ljudje, ki hočejo pogasiti požar, hudo spri pred gorečo hišo, po kakih načelih naj se gasi požar, a je v tem hiša že pogorela. Drugo poročilo pa pravi, da se je poročilo pripravljalega odbora po temeljiti razpravi sprejelo z zadovoljstvom in se je živahno pozdravljala misel ustanovitve nemško-svobodnomiselne stranke. Kakor na Štajerskem, Gornjem Avstrijskem in Koroškem se sedaj tudi na Dunaju in Dolnem Avstrijskem z največjo vneto prično dela za ustanovitev in organizacijo stranke.

Spomenik Battistiju v Trentu. Italijanski ministrski svet je sklenil, da se na stroške Italijanske vlade postavi dr. Battistiju spomenik v Trentu. Čudimo se res, da italijanski ministrski svet nima v teh za Italijo tako resnih časih nujnejših poslov, kot sklepanje o postavljanju spomenika človeku, kateri ni storil za Italijo nič več, kot vsak drugi italijanski častnik na bojišču, pri čemer seveda popolnoma izločujemo dejstvo, da je bil dr. Battisti avstrijski podanik in je kot tak pobegnil v sovražno državo in se žnjo boril proti svoji in končno končal kot veleizdajalec na vešalih. Govoriti bi se tu dalo kvečjemu o njegovi navdušenosti za nacionalno stvar, o kakem nacionalnem junaštvu pa ne more biti niti govora. Da je Battistija doletela smrt veleizdajalca, je popolnoma naravno, in prepričani smo, da bi Italijani svoje državljanke, ki bi ga zajeli kot avstrijskega vojaka, borečega se proti njim, obesili prav tako kot veleizdajalca, kakor je bil obešen Battisti. Neglede na vse drugo je bilo vedno naše mnenje, da v prebežništvu tiči več strahopetnosti kot pa junaštva in da prej zasluži tisti ime in slavo junaka, ki vkljub vsem največjim bridkostim in težavam vztraja na svojem mestu, kot pa oni, ki se jim odteguje z begom. Sicer pa stvar Battistijevega spomenika v Trentu ni tako nujna in italijanski ministrski svet se je nekoliko prenegljal, kajti prežrl je pri svojem sklepu važno stvar, namreč da je za postavitev spomenika treba oblastvenega dovoljenja, ki ga v vojnem ozemlju izdaja vojaška oblast. Svetujemo mu torej, da se zaupno obrne na poveljništvo naše armade na Tirolskem, ki mu v tej stvari pojde gotovo zadovoljno na roko.

Kronski svet v Bukarešti. Budimpeštanski listi poročajo iz Bukarešte: »Seara« poroča, da je romunski kralj Ferdinand, ko se je vrnil iz Sinae v Bukarešto, ukazal ministrskemu predsedniku Bratianu, naj skliče kronski svet, ki izreče

odločitev glede romunske zunanje politike. Kakor se čuje, se pritegnejo kronskemu svetu zastopniki vseh romunskih strank. — Kakor se poroča iz Sofije, pre-sojajo tamkaj razvoj dogodkov na Romunskem popolnoma mirno. Sicer ne podcenjujejo pomena rusofilske agitacije, pač pa izjavljajo obenem, da Bolgarska pričakuje mirno vsakršnegakoli razvoja stvari.

Ententa zasede ves Epir. Iz Sofije br-zojavljajo 27. t. m.: List »Anina« je do-znal, da so entente vlasti sklenile, da zasedejo začasno južni in severni Epir in postavijo na čelo upravnih oblasti italijanske nadzornike.

Venizelosov volilni oklic. »Kölnische Zeitung« poroča, da je Venizelos v ne-kem atenskem listu objavil naslednji volilni oklic: Grškemu narodu v bodočih septem-brskih dneh ne bo izbirati med kraljem in Venizelosom, ne med vojno in mi-rom, temveč mu bo odločiti, ali naj ima in izvršuje odgovorno oblast Venizelos ali kak drug politični voditelj. Posamezna vprašanja, ki naj se sprožijo pri teh vo-litvah, so vsa ustavnopravna naravi. Ti-čejo se notranje uprave in zunanje poli-tike. Med prvimi navaja oklic znano za-hitevo, da je kralj dolžan izbirati si svoje svetovalce med osebam, ki jih narod označa za to. Glede zunanje politike pa pravi oklic: Za Grško je po dveh zmago-vitih vojnah na Balkanu nemogoče, da bi se vzdržala kot politično in gospodarsko neodvisna država brez močnih zvez s so-seđnjimi državami. Na drugi strani pa je za Grško neobhodno potrebna zveza z veliclavstvi, ki morejo braniti koristi Gr-ške v Sredozemskem morju in imajo ob-enem sredstvu, da zopet vzpostavijo po dolgi mobilizaciji znatno oškodovano fi-nančno ravnotežje. Za te merodajne inte-rese zunanje politike ima narod neobitna poročstva pri liberalni stranki. Liberalci so svoj čas zavarovali grške koristi na Bal-kanu z zvezo s Srbijo in prijateljskim sporazumom z Romunsko. Zaradi grških koristi v Sredozemskem morju je liberal-na stranka svojo politiko usmerila po poli-tični ententni vlasti, ki imajo nadvlado nad morjem in katerih interesi v Sredo-zemskem morju najmanj nasprotujejo koristim Grške, nasprotno se, zlasti v Le-vanti, popolnoma krijejo z grškimi.

Razglas.

Bilo je dognano, da se velik del trgov-cov z volno ni še odzval ponovnemu po-vabilu tega urada in da je še mnogo volne za žimnice, ki ni bila oddana pooblaščen-cu V. armadnega poveljstva.

Zato se vnovič objavlja, da je vsa vol-na, ki se nahaja v ozemlju V. armadnega poveljstva, zasežena izključno za vojaške namene (odredba 28. maja tek. leta drž. zak. šte. 156).

Vsa volna, ki se nahaja pri tukajšnjih trgovcih in spedijskih tridkars se mora brezopojno oddati v ponedeljek, 31. ju-lija 1916, nakupovalcu volne V. armad-nega poveljstva v skladiščih spedijske de-lniške družbe »Adriatica« Silos na juž-nem kolodvoru.

Prestopki predpisov te odredbe se naj-strožje kaznujejo.

Trst, 29. julija 1916.

Z. S.

Dubsky L. r.

Tržaško nedeljsko pismo.

Žalostno je v teh tako resnih časih, da se najdejo ljudje, kateri imajo čas opravljati bližnjega, kakor je to storil dopisnik iz Trsta v »Slovenec«. Da je ljubljanski »Slovenec« šaljiv list, bi preziralja nje-govo pismo iz Trsta — ali »Slovenec« je resen političen list, kateri izhaja v sre-dišču Slovenije, ter je glasilo trezno mi-slečih naobrazencev ter ima za seboj na-rodno čuteče in trezno misleče čitatelje — od najinteligentnejšega do najprepro-stejšega. Zato se to pismo ne sme pre-zreti.

Naši bratje na Kranjskem morajo ve-deti resnico, da v Trstu ne živimo »tja-vendana«, pač pa da čutimo sedanje resne in žalostne čase tako, kakor so v resnici. Namesto da se gospod dopisnik šeta po javnih vrtilih, ter opazuje ne-dostojnosti pokvarjenih ljudi in hodi v take zakotne lokale, kjer se propale žene poslužujejo živih stolic, ter poseda pod figo-vem drevesom — naj se potrdi z menoj in peljaja ga bom v take kraje, kjer mu bodo prizori, ki jih bo videl, izvajljali solze sočutja iz oči. Stopila bova v pri-

tično, podzemsko klet, kjer prebivajo njegovi sobratje, kateri ne žive tjavenda-n.

Evo, gospod dopisnik! Pogledite te vlažne stene, to malo zamreženo okno, to razpadlo mizo, teh par bornih stolic! Pet otročičev, upadlih, bledih lic žalostno poveša glave in se gniete okoli blede zvece, katere si otira solze, ki jej drse po velem, bledem licu:

— Mama, kruha!

— Nimam ga, kot le še to malo. Če vam ga dam sedaj, kaj bo ves dan. Še pol dne ni. Potrpite, kmalu bo kosile!

Bleda ženica stopi k ognjišču, da skuha borno jed, namenjeno svojim ljubljencem.

— Potrpite, kmalu bo gotovo!

Otroci molče posedejo ter nestrno čakajo revnega kosila.

Stopiva bliže:

Ženica razdeli del otrokom in prisede sama. Ali ne gre jej. Roka jej zastaja — položaj žlico, ter opazuje malčke, kako s slastjo zajemajo borno, nezabeljeno jed. V skledici plava nekaj fižolov, nekaj moč-natih rezancev, nekaj kosčkov krom-pirja. In to je vse.

Ženica vzame svoj krožnik in žlico. ter porazdeli še svoj del med revčke, potem pa stopi k zamreženemu oknu ter si za-krije obraz in tiho zaplaka, a si hitro obriše oči, da bi otroci ne opazili, da je jokala.

Stopiva k njej ter jo vprašajva, kako se ji godi. Začudeno naju pogleda, češ, kako me vprašujeta kaj takega, ko je vendar umevno samo ob sebi. A vendar pove:

— Moj soprog je že dve leti pod oro-žjem in že nad leto dni ne vem, kje je. Po-izvedovala in vprašala sem po njem že povsod, ali nihče ne ve ničesar. Oh, da bi vsaj vedela, da živi — laglje bi prena-šala svoje gorje. Ali ta negotovost, to me ubija. Bil je dober, priden, varčen! Rad je imel otročice. Ves svoj zaslužek je prinesel domov. Oh, da bi se le vrnil, vse, čisto vse bi pozabila!

Pogledite otročice! Nimam jim kaj obleči. Čevljev sploh nimajo, jih ne mo-rem kupiti. Kje naj vzamem denar?

— Saj dobivate podporo, ali ne?

Ženica se bridko nasmehne. — Nima božjega blagoslova! Izgine mi, da sama ne vem, kako! Dasi smo skromni, otroci so zadovoljni z vsako hrano, ali izgine vseeno! Prodala sem že vse, kar se je dalo prodati. Vrednosti sem zastavila, a rešiti jih najbrž ne bom mogla nikdar. Preselili smo se v to luknjo, da manj plačam, da mi otroci niso lačni. Kaj bo z nami, res ne vem. Otroci so vsi majhni, ne morejo služiti, sama pa tudi ne mo-rem, ker jih ne morem pustiti samih. Po ulicah nočem, da se mi potepajo. Rajši trpim lakoto žnjimi, kot da se mi pokva-ruje. Soprog mi je pred odhodom priporo-čal: Pazi na otroke, ne daj jih iz rok. Ne pusti jih, da bi se klatili po ulici. Vrnem se kmalu! Sedaj pa je že dve leti in niti ne vem, kje je in ali je še živ.

Otrla si je solze, ki so jej silile po licu.

Za danes dovolj! Vodila bi Vas, go-spod dopisnik, še v take kraje, kjer se Vam ne bo treba jeziti in zgražati nad pokvarjenimi ženskami. Te so bile tudi pred vojno in bodo tudi po vojni. Opozoriti sem Vas hotela le, da človek ni pri-siljen gledati prizorov, kateri se mu ga-bijo, ker ima božji svet tudi takih prizor-ov, kateri plemenitijo duha in ga dvigajo k Stvarniku, kateri je dal svojim otrokom razvite duševne čute, da jih upo-rabijo za blaženje bede in manjšanje gorja nesrečnim in zapuščenim, ter da po njih opozarja srečne, naj hite na pomoč onim, ki potrebujejo pomoči. Prizori bede in nesreče izvajljajo res solze v oči in nam stiskajo srce, ali dvigajo duha iz blata, po katerem ste Vi iskal snovi za svoje »Tržaško pismo«. Živeči tjavenda, kar posebno ne smemo in tudi nočemo mi tržaški Slovenci, ko krog nas grmi in buči, vojna pošast ter padajo v naši bližini kristalni možje, kateri so bili naš up v naša nade. Nje je grozna pošast po-kosila, ali ostale so njih sirote. Tu imate dovolj opazovanja in tudi — dela, gospod dopisnik, pa ne boste živel — tjavenda!

Kremenova.

PROSIMO SLOVENSKIH, HRVATSKIH IN ČEŠKIH KNJIG ZA NAŠE RANJENE IN BOLNE JUNAKE TER ZA ONE V OKOPIH. — POŠLJEJO NAJ SE V - - NARODNI DOM V TRSTU - -

Slovensko šolstvo v Trstu v vojnem času.

Za naše stališče v Trstu je, razven mnogih drugih stvari, tudi naše šolstvo važno merilo. Osvoriti moremo, žal, le o ljudskem šolstvu in trgovski šoli; drugih šol nimamo; pa tudi naša ljudska in tr-govska šola sta zasebna zavoda, plačana večinoma z narodnim davkom. Zato je pa vredno, da si ogledamo stanje našega šolstva v zadnjih dveh letih.

Iz letnega poročila vodstev C. M. šol posnemamo:

Družba sv. Cirila in Metoda je vzdrže-vala v letih 1914/15 in 1915/16 v Trstu eno osemrazrednico in dve sedemraz-rednici s skupno 38 razredi 1914/15, in 37 leta 1915/16. Leta 1914/15 je bilo vseh vpisanih otrok 2104 ali 55'36 povprečno na en razred. Od teh je bilo slovenske narodnosti 2095, ostali so bili Hrvatje in Čehi. Do konca šolskega leta 1914/15, po izbruhu vojne z Italijo, je ostalo od 2104 vpisanih v šoli še 1516 otrok; 581 jih je izstopilo, večinoma zaradi preselitve iz Trsta po izbruhu vojne.

Leta 1915/16 je družba obe sedemraz-rednici pri Sv. Jakobu razširila v popolni

Šola	Število razredov	Število učencev	Povprečno število učencev enega razreda	Slovencev	Nemcev	Lahov
Slovenska C. M. deška	17	921	54	918	—	—
Slovenska C. M. deškiška pri Sv. Jakobu	12	655	54	652	—	—
Slovenska C. M. de-kiškiška Acquadotto	8	506	63	409	—	—
Vsota	37	2082	68	2061	—	—
Nemška deška P. Lipela	23	950	41	264 *)	273 *)	244 *)
Nemška deškiška P. Lipela	25	1046	41	299	257	443
Nemška ul. Fontana	29	1082	37	366	319	401
Vsota	77	3078	39	929	849	1126

*) To so števila iz letnega poročila 1912-13, ko je imela ta šola ob skupnem številu 930 učencev toliko Slovencev, Nemcev in Lahov; razmeroma morejo ta števila veljati — ker letošnjih ne vemo — tudi za leto, ker je razlika med takratnim in letošnjim številom vseh učencev le 20.

Ta pregled nam kaže, da je na nem-ških državnih šolah 900—1000 slovenskih otrok, torej z onimi naših šol skupaj v mestu 2082—1000=3082 ali okroglo 3000. Dalje vidimo, da je na slovenskih šolah povprečno v enem razredu najmanj 54 in največ 63 učencev, ali sploh 56; na nemških državnih šolah so ta števila naj-manj 37 in največ 41, sploh 39. Če upo-štejemo ta števila z ozirom na šolske prostore, vidimo, da so razmere na dr-žavnih šolah prav ugodne, na slovenskih pri Sv. Jakobu, kjer so šolske sobe pri-rejene za 56 učencev, normalne, na Acquadotto pa, torej v le začasno za šolo prirejani hiši, kjer je prostora le za 35 do 40 učencev v posamezni sobi, zelo ne-ugodne ter bo treba v tem oziru čim-prej korenitega zboljšanja, da ne bo zdravje otrok, ki zahajajo v to šolo, v nevarnosti. Če se ne motimo, je ta šola edina v Trstu, ki je bila 1915/16 prena-polnjena; naglašamo pa tu; kar je naši javnosti že davno znano, da C. M. šola na Acquadotto — kakor sploh nobeden družbenih zavodov v Trstu — ne pobira nikake šolnine, kakor delajo to nekatere druge zasebne šole, ampak nadomestuje popolnoma brezplačno absolutno potrebo-no javno šolo. Toliko, da ne bi kdo neu-

Domče vesti.

† Štefan Mihelak. Zadet po sovražni granati, je 11. t. m. padel junaške smrti na tirolskem bojišču v Trstu in izven Trsta v trgovinskih in prav tako tudi v naših slovenskih narodnih krogih dobroznani in spoštovani trgovec z južnim sadjem, g. Štefan Mihelak. Pokojnik je bil marljiv, vreden, podjeten mož v svojih trgovskih poslih, skrben oče svoji rodbini in trden, neomajen narodnjak. Kah duh je vladal v njegovi rodbini, dokazuje gotovo dejstvo, da je gospa vdova poostila njegov spo-min z znatnim prispevkom naši CMD. Naše trgovstvo je izgubilo v njem vse stanovske stvari krepko podpirajočega tovariša, naša narodna stvar pa moža, ki se je ob vsaki priliki zavedal in dejanski spominjal, da je sin slovenskega naroda.

mo srce je govorilo; a srce je plakalo z njimi, ker ni bilo tolažbe nikjer, ker ni bilo zvezd na tujem nebu, ki bi nam go-vorile neme, a vendar prijazne besede. V ljubezni do tebe in strtega paradiža je krvavelo srce. Življenja ni bilo zame brez Svete gore in brez tvoje otroške-ga smehljaja. Zrle so oči na jugozapad, da bi videle vsaj odsev modrega neba, ki se razpenja nad našim paradižem. A zaman. Bilo ni mehkega svita; je tuja, mrzla zvezda se je šopirila s svojim hlad-nim leskom nad črno goro in je strmela name. A nad Sveto goro so svetile tvoje zvezde; bile so prijazne in so se sme-hljale v tihih nočeh v mojo celico. Bile so kakor tvoje oči, ko si se ozrla v ranem jutru s svojega oltarja name, ki sem kle-čal pred tabo in sem te molil v svoji brez-končni ljubezni.

In glej — posebno tisti dve zvezdi, ki sta se svetile nad črnim Čavnom in sta bile kakor dve sestrici. O, to so bile oči Franice, ki so že davno ugasnile s svojo nedolžnostjo in so utonile sredi blata šum-nega življenja. Oledal sem vanje do pol-noči iz svoje celice; smehljale so se mi

osemrazrednici ter sklenila deško šolo razdeliti v petrazredno ljudsko in triraz-redno meščansko šolo ter je to izpopolni-tve svoje deške šole dejansko v ravno mi-nolem šolskem letu tudi že izvršila, u-vedši začasno učni sistem meščanske šole. Tako smo dobili Slovenci v Trstu deško meščansko šolo, ki bo s prihod-nim šolskim letom — vsaj upamo — od šolske oblasti potrjena kot taka.

Naše šolstvo torej v teh dveh letih ne le da ni nazadovalo, ampak je napre-dovalo ter se izpopolnilo do najvišje stop-nje razvika ljudske šole — do stopnje meščanske šole.

Učencev in učenek je bilo 1915/16 vpisa-nih 2082 v 37 razredih, torej povprečno na razred 56'37. Slovenske narodnosti jih je bilo 2061, ostali Hrvatje in Čehi. Koncem šolskega leta jih je ostalo še 1929, izstopilo jih je 148. Od prisotnih je imelo domovinsko pravico: 1079 v Trstu, 538 drugod na Primorskem in 312 v dru-gih avstrijsko-ogrskih deželah.

Ce glede števila učencev in razredov primerjamo naše šole z državnimi, kjer je vpisanih 900—1000 slovenskih otrok (po uradnih izkazih v »Osserv. Triesti-no« in »Triester Tagblatt«), dobimo sle-deče podatke:

Šola	Število razredov	Število učencev	Povprečno število učencev enega razreda	Slovencev	Nemcev	Lahov
Slovenska C. M. deška	17	921	54	918	—	—
Slovenska C. M. deškiška pri Sv. Jakobu	12	655	54	652	—	—
Slovenska C. M. de-kiškiška Acquadotto	8	506	63	409	—	—
Vsota	37	2082	68	2061	—	—
Nemška deška P. Lipela	23	950	41	264 *)	273 *)	244 *)
Nemška deškiška P. Lipela	25	1046	41	299	257	443
Nemška ul. Fontana	29	1082	37	366	319	401
Vsota	77	3078	39	929	849	1126

*) To so števila iz letnega poročila 1912-13, ko je imela ta šola ob skupnem številu 930 učencev toliko Slovencev, Nemcev in Lahov; razmeroma morejo ta števila veljati — ker letošnjih ne vemo — tudi za leto, ker je razlika med takratnim in letošnjim številom vseh učencev le 20.

godnih prostornih razmer te šole pisal na rovaš družbe.

Z ozirom na učno uredbo naših šol opo-zarjamo na dejstvo, da so te šole v me-stu edine, ki so urejene krajevnim raz-meram primerno; poleg slovenščine kot učnega jezika se gojita namreč tudi nem-ščina in laščina in sicer prva kot obve-zen, druga kot neobvezen predmet. Ško-da le, da zaradi znane jezikovne uredbe otroških srednjih šol, ne more niti eden otrok s slovenske šole direktno prestopi-ti v kako tukajšnjo srednjo šolo. Gotovo pa je, da bi se med 2000 učenci našlo vsako leto lepo število za srednješolski študij nadarjenih otrok. Treba bi bilo le spodnje razrede tukajšnjih srednjih šol jezikovno primerno urediti in to važno vprašanje bi bilo rešeno.

Končno omenjamo še, da učiteljstvo naših šol ob gori omenjeni jezikovni uredbi vrši razmeroma večjo nalogo nego ona na mestnih in državnih šolah; vsak učitelj oziroma učiteljica naših šol je kvalificiran za pouk v dveh jezikih, mnogi izmed njih tudi v treh. Tudi to je mo-ment, ki daje tem šolam večjo vrednost, nego se jim danes prisloja na odločilnih mestih ako smemo sklepati po dejstvu, da so te šole še vedno zasebne.

Čast njegovemu spominu, njegovi tako bridko prizadeti rodbini pa naše najgloblje sožalje!

Pozor, okoličani! Po inicijativi tržaške-ga namestnika in cesarskega komisarija se je sklenila obsežna gojitve zelenjave za prihodnjo jesen, zimo in pomlad. Da pomore poljedelcem, bo namestništvo dalo brezplačno na razpolago sementje primerne zelenjave in se pozivljajo zato vsi, ki imajo za nasade primeren svet in sploh naprave in prostore za gojitve ze-lenjave, v mestu in okolici, spodnji in zgornji, da se prijaviijo pri mestnem magistratu, v palači Modello, III. nadstropje, vrata št. 57, v ul. del Teatro št. 5. Prijaviti se je mogoče vsak dan tega tedna od 4 do 7 pop. Da se stvar olajša prebivalstvu zgornje okolice, ki prihaja v mesto na-vadno ob nedeljah, se bodo prijavitve

kot danes tu tuje svetilke, se je svetila svoje dni svetogorska cerkev. Solnčni žarki so jo obsipali s svojim smehljajem. A cerkev se je lesketala in je zrla v ravni-no. A tam se je razgrinjal paradiž, in bla-žene duše so se izprehajale po njem... Ali čuješ, pater Pavlin?

Pater Pavlin se ni zgenil. Nepremično je zrl na solnčne žarke, ki so se tresli ob okencu, in je šepetal venomer. Sklonil sem se k njemu; a ni me niti zapazil. Roko sem mu položil na hladno čelo; a ni je niti čutil. Pogledal sem mu v smehljajoče se oči, in tedaj sem vedel, da vidi pater Pavlin v svoji zadnji uri Sveto goro, ki se koplje v jutranjih žarkih. Brezkončen svet se je razgrnil nad belim svetilcem. Rožen oblak se je spustil z neba, a na oblaku sedi Ona, ki jo je ljubil pater Pavlin v svoji čisti, otroški duši. In razumel sem šepet in smehljaj bledih, drhteljih ustnic, in jasno mi je bilo vse, kar je gledalo iz umirajočih oči patra Pavlina.

Na trepetajočih solnčnih žarkih je pri-playala v celico Ona, ki so ji porinili osmi meč v krvaveče srce. Ona — svetogorska mati božja — izgnanka in brezdomov-

ka... V svoji zadnji uri jo je videl pater Pavlin, in oči so se mu zaslepele vsled gorko radosti. Duša mu je vztrepetala, in ustnice so mu pričele šepetati nerazločne besede, ki pa jih je razumela Ona, ki ga je prišla tolažiti v zadnji uri.

Prišla si, deva sveta, ki ti tiči že osmi meč v srcu. O, vem, pregnali so te s tvo-jeje trona. Dvignili so svojo pregrešno roko — zamazano s krvjo in grehom. V svoji blazni prevzetosti so ti razrušili dom. In ti si vstala, pa si se dvignila v oblake. Stresla se je Sveta gora, od vznjožja do temena se je potresla. In za-bučal je grom stoglasno iz ozkih, zelenih Sočinih sotesk. Solnce se je premeknilo naglo in je zatoniло za bele gore. In prišla je noč, grozna in brezkončna. Bilo ni zved in tihih luči. Črne pošasti so begale skozi gosto noč, skozi mlake smrdelce krvi in so se krohotala s svojim blaznim, mozem pre-tresujočim krohoto. In veliki greh je praznoval tisto noč svoj črni praznik. V divjih orgijah ga je praznoval po paradižu, ležečem pod tvojim svetlim tronom. In drugovali so mu pošasti; škropile so se z gorko, svežo krvjo in so prepevale himno

grehu in zločesti. In gasnil je paradiž. Zadnja radost je zaplakala neke sredi teme; toda njen glas je zamrl v divjem krohodu velikega greha. Kri je stopila iz mlak in se je razlila preko vsega paradiža — prišla je groza, da se je stresla celo črna noč in je zapnila. In sredi groze so ježale proklete duše in so krčile pesti... In tedaj si začutila v svojem srcu osmi meč. Zaskelala te je rana in je zakrvavela. O, deva sveta, moje oči so jokale in duša je trpela. V bridkih urah sem te klicala, a tebe ni bilo. V mrzli tujni sem kle-čal pred oltarjem, zapuščen in nesrečen, in sem trkal v svoji bolesti s čelom ob tla. A tebe ni bilo, da bi se mi nasmejala s svojim otroškim smehljajem. Plavalas si bogvekle na zlatem oblaku, ker te je ske-lela osma rana v srcu. A videla nisi patra Pavlina, ki je lokal sredi svojih bolečin v svojem pregreštvu.

Krog mene so se drenjali tovariši-iz-gnanci in brezdomovinci. Plašno so se ozirali name, in v njihovih očeh je ležal strah in obup. Proseče so sklepali z ro-kami in so me prosili tolažbe. A moja usta so molčala, ker niso imela besed. Sa-

in so mi migale. V duši pa mi je bilo tako tesno, da sem jokala, celo v roko jokala. A ti mi nisi zamerila tega. V jutru sem ti gle-dal v oči in sem se ti izpovedal s samim pogledom. A ti si se smehljala. Kajti po-znala si me, ker si vedela, da je vse moje življenje posvečeno tebi in očem Franice — očem, ki naj bi z mojimi molitvami po-stale spet nedolžne in čiste kakor v tistih mladih dneh. Objemale so me takrat meh-ke roke, in sladki glas mi je šepetal lepe besede. Zrle so vame tiste oči in so bile kakor jagnje, ki se začudi modremu nebu. A prišel je zapeljivec; oči so ugasnile, in jagnje je zbežalo bogvekam pred črnimi oblaki, ki so zakrili modro nebo... In za-prl sem se v tiho celico, pa sem se po-svetil tebi, deva sveta. Vse molitve sem posvetil tistim očem, da bi jih videl nekoč sredi božjih gajev čiste in nedolžne, kakor tiste dni, ko so me objemale mehke roke... In ti si vedela vse to in si se mi smehljala s svojim otroškim smehljajem. O, saj si poznala moje srce, ki je drhtelo sredi mirnih dni in tihih noči; videla si vsak bolesten utrip in si me gledala s svojega visokega trona...

sprejemale tudi v nedeljo, 6. avgusta (zadnji dan), od 9 do 12 popoldne. V omenjenem uradu se tudi dobe vsa pojasnila. Ta akcija je z ozirom na to, da nas sovrážniki hočejo prenatagati tudi s sestrskimi, največjega pomena. Če se naši bratje in sestre bore na bojiščih s sovražnikom oči v oči, storimo tudi mi doma svojo dolžnost, da se sovražniku ne posreči njegov napad na naš dom. (Pripr. ured.) Želimo bi, da bi nam c. kr. namestništvo pošiljalo svoje dopise v slovenskem, ne pa laškem jeziku.)

Sloške stvari. Mestni magistrat nam sporoča, da je cesarski komisar posle, ki se nanašajo na podeljevanje šolskih podpor in štipendij ter na šolske pristojbine poveril odsej VI. magistratnemu oddelku, ki se nahaja v III. nadstropju mestne palače.

Tedensko zdravstveno poročilo. Od 22. do 29. t. m. je obbolelo za škrlatno 8 oseb, davico 3, za legarijem pa 21 oseb (Sv. Vit 1, Nova mitnica 1, Stara mitnica 2, Sv. Jakob 10, Škedenj 1, Farneto 2, Rojan 1, Prosek 1, Opčine 2). Koliko jih je umrlo, poročilo ne pove.

V Tomaju je preminul dne 29. t. m. po vsem Krasu splošno znani gostilničar, trgovec in posestnik g. Jakob Škerl v starosti 72 let. Pokojnik je bil pravi original kraškega gostilničarja in to mu je dajalo nekaj posebnega; zato pa je bil vsaki družbi dobrodošel. Poznan je bil povsod le pod imenom »Jakob z Vogla«. Marljiv in skrben je bil do svojega zadnjega migljaja, skrbel je za svojo družino, kakor malokateri oče. Udeležil se je tudi vojne I. 1866 na Laškem in to je bil njegov največji ponos. Bolehal je že dalje časa, dokler ga ni rešila po dolgem in mučnem trpljenju bela žena — smrt in ga preselila v večnost. Pogreb se bo vršil danes, v nedeljo, ob 7 zvečer. Blag mu spomin, družini pa naše iskreno sožalje!

Iz ruskega ujetništva je pisal praporščak Ferdinand Ferluga, učitelj v Opčin. Nahaja se v Ardatovem skupno s tovariši učitelji Spajgerjem in Rustjo. Godi se jim razmeroma dobro.

Pisarna za vojno pomoč o. dra. Andrejke »Slovensche Kriegs und Soldatenlieder«. Pisarna za vojno pomoč razglasa: Slovenske vojne in vojaške pesmi, prevedene na nemščino po dr. Rudolfa Andrejki. Cena 3 K. S to nemško izdajo slovenskih in vojaških pesmi, od katerih izhajajo mnoge iz starih časov, naj se nemškemu ljudstvu odpre razumevanje slovenske ljudske duše in naj se s tem tudi utrdi vez medsebojnega razumevanja. Opremljena s številnimi odčitki slovenskih tipov in alpskih krajin daje ta zanimiva knjiga majhno sliko doslej nepoznane narodne kulture. K temu laskavemu priznanju vrednosti knjige dra. Andrejke pripominjamo, da moramo biti le hvaležni, da s tako važne strani pokazati na rano, vsled katere je trpelo doslej vse naše narodno življenje. Poznali niso ne nas, ne naše kulture, ne naših ciljev in so nas zato krivo sodili in nam na podlagi krivice sodbe krojili usodo.

Ugodni dohodki avstrijskih državnih železnic. Predhodno izračunane dohodkov avstrijskih državnih železnic za mesec junij 1916, kakor tudi za vse upravno leto 1915—1916, izkazuje — vzlic dejstvu, da so vojni dogodki neugodno vplivali sosedno v območju severno-vzhodnih prog — za mesec junij 1916 povečan dohodek za 107 milijonov kron in za upravno leto 1915—1916 za 203 milijone kron.

Ta je — »neša«. Ud kmetijske družbe Anton Čok iz Lonjerja št. 160, je pred tremi leti kupil svinjo, ki mu je v tem času vrgla 45 mladičev. Tehtala je sedaj 133 kilogramov in dobil je zanj nad 900 K.

Pripravljalni tečaj za slovensko gimnazijo. Ker se menda otvorijo v jeseni — kakor se je čitalo v listih — v Trstu zaposlovalni tečaj goriške slovenske gimnazije za katere so bili te dni odprti trije pripravljalni tečaji na Goriškem, pozivlje podpisano šolsko vodstvo starše onih učencev IV. in V. razreda deške CM šole pri Sv. Jakobu in na Acquedotto, ki bi morda želeli vstopiti v to gimnazijo, da se glasijo čim prej v šolski pisarni v ulici Ciuliani 44 zaradi eventuelne ustanovitve pripravljalnega tečaja. — Vodstvo ljudske šole družbe sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu v Trstu.

Kaj bo z goriškimi učiteljišči? Ali se odpro v bodočem šolskem letu in kje? — Prejeli smo: Tem skrbi polnim vprašanjem goriških dijakov in dijakin (glej beležko med primorskimi novicami pod istim zaglavjem v »Slovenca« z dne 26. t. m.) smo prejeli nastopni informacijski odgovor iz tistih »krogov«, ki so se tudi že doslej pobirali, kolikor je bilo možno v sedanjih težavnih razmerah, da gojenci goriških učiteljišč ne bi trpeli preveč učne škode sprito neotvoritve svojih zavodov.

Izkušnje, pridobljene v minulem šolskem letu (1915/16) z »zaposlovalnim tečajem goriških učiteljišč« v Trstu in s »posebnim komisijo«, sestavljeno iz goriških srednješolskih učiteljev in Ljubljani, pred katero so se zvršili meseca maja t. l. usposobljenostni izpiti za primorske učitelje a v prvi polovici meseca zrellostni izpiti za gojence in gojenke goriških učiteljišč, sso dozorile v »merodajnih krogih« ta-le načrt: Tržaški tečaj, ki se je tako dobro obnesel (vse njegove četrtletnice in četrtletniki so prebili z dobrim uspehom zrellostni izpit v Ljubljani) naj posluje v sedanjih obliki, odobreni po naučnem ministrstvu, tudi v bodočem šolskem letu; gotovo bo dobro služil Tržačanom in bližnjim in daljnjim okoličinam. Po njega vzoru pa se bo predlagala ustanovitve sličnega tečaja v Ljubljani, ki je pri sedanjih razmerah goriškim beguncem brez dvoma najbrj pri roki, nekako njih sre-

dišče in kjer se nahaja že izza pričetka italijanske vojne ravnateljstvo moškega učiteljišča goriškega. S tem tečajem se bo mogel okoristiti marsikateri begunec, ki na poset tržaškega tečaja in gmohtinih drugih ozirov ne bi mogel niti misliti. — Ljubljanski zaposlovalni tečaj goriških učiteljišč pa bo nudil še druge prednosti. Njegov učiteljski zbor bo nekaka stalna komisija, pred katero bodo mogli položati gojenci — vojak svoje predčasne letne in zrellostne izpite (po nekoliko tednih posejanja zaposlovalnega tečaja); obavili pa bi se pred njo tudi (meseca novembra 1916 in aprila 1917) usposobljenostni izpiti za primorske učitelje ter ob koncu šolskega leta 1916/17 zrellostni izpiti za primorske gojence in gojenke. Da pristojna oblast odobri ta istotako preprosti kakor praktični načrt, o tem ni dvoma; saj ji ne prizadene niti vinarja stroškov, ko biva v Ljubljani itak stalno dovoljeno število primorskih srednješolskih učiteljev. Gre samo še za to, da se najdejo primerni prostori, a pri znani naklonjenosti kranjskih oblastev napram primorskim beguncem ni nikakega dvoma, da se dobi v omenjeno svrhu potrebno število šolskih sob (3—4). Da se po onem načrtu zagotovi konkretna podlaga, pozivljajo se vsi roditelji, ki bi hoteli vpisati svoje sinove in hčerke na nameravani zaposlovalni tečaj v Ljubljani, da takoj prijavijo ta svoj ukrep. »Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani« (na Dunajski cesti, 38/II).

Pripomba uredništva: Rešitev važnega učiteljskega vprašanja zasledujemo v Trstu s paznim očesom; zato se v marsičem ne strinjamo z g. dopisnikom. Po naših informacijah je učna uprava v principu že dovolila, da se osnuje v Trstu zaposlovalni tečaj v širšem obsegu. To morajo »merodajni krogi« vedeti; zato nam je neumljivo, da prihajajo sedaj z novimi predlogi, kakor nam je bilo neumljivo, zakaj so morali četrtletniki maturirati iz Trsta v — Ljubljano. In v prihodnje naj bi zopet hodili k skušnjam v Ljubljano! Ali nas niso drugi zadosti podili tja? Gospodje profesorji goriških zavodov, ki bivate v Ljubljani, naj le osnujejo tam tečaj za dijake, ki so v Ljubljani; toda v Trstu potrebujemo tečajev v večjem obsegu; tu naj se obdržavajo izpiti, ker je tu večina dijakov in smo v domači deželi! — To je naučna uprava že dovolila in mi bomo pazno zasledovali, ali se izvrši ali ne!

Promet s zasebnimi vojno-poštnimi zavetki je pod naznanjenimi pogoji dovoljen tudi na sledeče vojne pošte: 8, 16, 32, 34, 46, 48, 61, 64, 65, 98, 106, 165, 177, 178, 181, 188, 200, 217, 218, 221, 223, 224, 242, 269, 277, 278, 304, 307, 316, 323, 511, 512.

Zamenjani invalidi. Med zamenjanimi invalidi, ki so 7. julija t. l. dospeli iz Rusije v c. in kr. rezervno bolnišnico v Lito-meficah na Češkem, se nahajajo naslednji Slovenci: Ivan Počkal, pešec pešpolka št. 97, Ivan Dedorod, pešec domob. pešpolka št. 5, Fran Weldin, lovec lovkega bat. št. 20, 2. stot., Karel Rabernik, pešec pešpolka št. 47, Fran Rott, pešec pešpolka št. 97, 11. stot., Fran Bastič, pešec domob. pešpolka št. 26, 5. stot., Alojz Petelin, pešec pešpolka št. 97, 2. stot., Fran Sedlar, pešec domob. pešpolka št. 27, 8. stot. — Zamenjanih invalidov drugih narodnosti je prispelo ta dan v Lito-mefice: 92 Nemcev, 144 Madžarov, 13 Čehov, 7 Slovkov, 5 Italijanov, 4 Srbi, 16 Hrvatov, 13 Poljakov, 33 Romunov, 13 Malorusov.

Podraženje časopisov. Vsled podraženja delavnih sil in papirja so zagrebški listi »Novosti«, »Novine« in »Jutranji list« povišali dosedanje cene od 6 na 8 vinarjev.

Mestna zastavljavnica. V ponedeljek, 31. julija, od 9 pop. do 3 pop. se bodo prodajali na javni dražbi nedragoceni predmeti, zastavljeni meseca majnika leta 1915. na svetlomodre listke serije 137, in sicer od št. 67.000 do 68.600.

PROSIMO RABLJENEGA PERILA IN KRP ZA OBLEKE. ODDA NAJ SE V — — — »NARODNI DOM«.

ČESKO — BUDJEVIŠKA RESTAVRACIJA (Bosakova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja v ulici delle Poste št. 14, vhod v ulici Giorgio Galatti, zraven glavne pošte. Slovenska postrežba in slovenski jedilni listi.

MALI OGLASI

se računajo po 4 stot. besedo. Mestno tiskarno besede se računajo enkrat več. — Najmanjša prijateljina znaša 40 stotink.

Milo po K 4.50 in 3, kondenzirano mleko, kavin nadomestek, sardine, čokolado, prodaja se samo v celih zabojih. Skladišče Via della Zonta 7, vogal Via Carintia. 518

Ušel je v ponedeljek 24. t. m. mal papiga. Oni, ki ga prične ali pa zna, kaj o njem, naj nagrado K 50. Naslov nove lrs. odd. Edinost. 511

Jadranska banka Trst, Via Cassa di Risparmio št. 5 (Lastno poslopje)

Kapital in rezerva K 8.890.000—

KUPUJE IN PRODAJA: vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna pisna, prioritete, delnice, srečke itd.

VALUTE IN DEVIZE.

PREDUJMI na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih

SAFE — DEPOSITS. PROMESE. Brzjav: JADRANSKA.

***** MENJALNICA *****

Sprejme se invalida ali penzionista za podučevanje italijanske in nemščine ter za pisarniško delo. Natančneje pojasnila v Štokovski trgovini, ulica Molino piccolo 19. 403

Največje zanimanje je vzbudila pravkar s krasnimi slikami opremljena knjiga »Slovenske Krage u Soldatenlieder«, za katero se zanimajo najvišji krogi, kateri so se najpogostejše izrekli o njej. Ta krasna knjiga ne bi smela manjkati v nobeni biblioteki slovenskega izobraženca. Dobiva se v knjigarni J. Štoka, Via Molino piccolo 19. — Poštna naročila se točno izvršujejo. 464

Vsakovrstne zaključke kupuje J. Stibel, Trst, ulica Torrence št. 36. 504

Viktor Filipič nabiralec glasovijev, Trst, ul. Ugo Foscolo št. 16, II. nad. se priporoča slav. abninstvu. 1010

Gostilino sem odprl v ulici Belvedere št. 3, vogal ulice Cecilia. Točilo vino in pivo prve vrste. Domača kuhinja. — Priporoča se Martin Škapin, gostilničar. 1008

Dne 2. avgusta se bodo prodajalo prašice v Borštu. 508

Kupujem volno, volnene odrezke, pokrivala majo in cunje. Plačam po dnevnih cenah. — Via ocalinata št. 3. — Pozor na rdečo volno. 1005

Modistinja izvaja vsako delo točno in elegantno po ameriki cenah. — Ulica Aleardi 493, vrata 3, Penderice Scoccola. 518

Spretna šivilja, ki zna šivati, vezati in krojiti obleke za gospo in otroke, se priporoča za delo na domu. Ulica Picardi 2, I. nad. vr. št. 5. 1004

Milo po K 3.80 in višje je na prodaj večja množina v ulici Valdirivo št. 29. 514

Ricinovo olje, kruh »Karlsbad«, Cachets, Faivre, Jodone Robin, Urodonal prodaja lekarna Rovis, Trst, Piazza delle Legna, 512

Milo rumeno in zeleno najboljšje za perilo in sveče razne vrste prodaja skladišče ulica Vienna 4, vogal ulice Carintia. 509

Čokolada, biškoti Turai, Koestling Zwiback, slaščice, malinovec itd. se prodaja na debelo in na drobno. »Regno di cioccolato« Trst, Corso št. 89. 480

Odda se meblirana soba. Prost vhod. — Ulica Commerciale št. 14 vr. 3. 1006

Diplomirana učiteljica podučuje z gotovim uspehom na svojem domu male in odrasle v slovenskem in nemškem jeziku. Tudi one, ki govorijo samo italijansko. Za vsako uro od 80 vinarjev do 1 K po dogovoru. Naslov: Privatna učiteljica, ulica Farneto 46, pritličje, pri gospe Berquier, Trst. 1009

Žakije vsake vrste kupuje prva slovenska trgovina, Jakob Margon, Trst, ulica Solitario 21 (pri mestni bolnišnici). 450

Kupujem cunje, volno, bombaž, volnena in vatirana pokrivala in volnene pletene srajce. Prihajam tudi na dom. Zaloga Sestellontane št. 45. 402

Fotograf Anton Jerkič posluje zopet v svojem stališču v Trstu, Via delle Poste št. 10. 2468

Na debelo samo za preprodajalce. Nogavice, sukanec, pipe, milo, gumijove podpetnice, razni gumbi, denarnice, mazilo za čevlje, električne svetiljke, baterije, pisarniški papir, kopirni svinčniki, zaponke, prestani rdečega križa, krema za brado, šlice, razna rezila, robci, mrežice za brke, pletenine, srajce, spodnje hlače, ogledala, ustnik, razne glavničke, zaponke »Patent Knöpfe« in drugo prodaja JAKOB LEVI, ulica S. Nicolo št. 19. 63

Učiteljica potrpežljiva poučuje nemško, italijansko in varuje učence celo popoldne, Barriera 1, I. 455

Za preprodajalce.

Vojnopoštne dopisnice
vojnopoštna pisma
pisarniški papir
beležnice
ločilni bloki
razglednice
igrane karte
papirnatih prtič
muholovci
pipe
ustniki
ciga etne ovojke
(Abadie & Kling)
cigaretne škatle
(patrijotični motivi)
svinčniki
svinčniki Penkala
držala za svinčnike
kapice „ „

denarnice
li-trnice
žepna ogledala
žepne svetiljke
ba erije
užiga'a
jedilna priprava
žepni noži
poljske steklenice
jedilne sklode
nahrbtniki
krušne vrečice
uniformske potrebšče
vsake vrste
hrbolske palice
jezdne palice
armadni znaki
krtače za vsako potrebo
glavniki

ovjače za brke
briv i aparati
brivne britve
toiletno m lo
zobna crème
vazelin
čistilo za čevlje
creme
Vse potrebščine za krojače
čevljarje in sedlarje
m ežaste jopice
kratke nogavice
ovojne gamaše
naramnice
žepni robci
brisače
prtiči
dežni plašči
usnjate gamaše

Velikanska izbora. Neverjetno nizke cene.

S. ÖHLER & COMP. TRST
CORSO 16.

Trst, Via Cassa di Risparmio št. 5 (Lastno poslopje)

Jadranska banka

Kapital in rezerva K 8.890.000—

VLOGE NA KNJIZICE
3 3/4 %
od dneva vloge do dneva vrnitve.
Rentni davek plačuje banka iz svojega.

OBRETOVANJE VLOG
na tekočem in kiro-računu po dogovoru.

ELIJALKE:
DUNAJ I
Tegelhofstrasse 7-9
DUBROVNIK
KOTOR
LJUBLJANA
METKOVIČ
OPATIJA
SPLIT
ŠIBENIK
ZADAR

AKREDITIVI, ČEKI IN NA-KAZNICE NA VSA TU-IN INOZEMSKA TRŽIŠČA.
Živahna zveza z AMERIKO.
REMBOURSNI KREDIT
PRODAJA SREČK
RAZREDNE LOTERIJE.

ESKOMPTUJE: srečke, devize in papirje. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija žrebanja srečk itd. brezplačno. STAVBNI KREDITI, REMBOURS-KREDITI Krediti proti dokumentom ukrcanja. BORZNA NAROČILA. INKASO. Telefoni: 1463, 1793 in 2676.

***** URADNE URE: od 9 do 12 in od 3 do 5 pop. *****

***** ESKOMPT MENIC *****

Marko Krivičič
pooblaščen zdravnik za kurja očesa
Trst, ulica Acquedotto št. 22 (polunadstropje)
Sprejema od 5—7 pop. ter ob nedeljah od 9—12 predp.

Oglas, osmrtnice, zanvale in vsakovrstna naznanila reklamne vsebine, naj se pošilja na »Inseratni oddelek Edinosti«

„ADLER“
Pisalni stroji za urade in potovanje. Rabljeni stroji različnih sistemov. — Pritikline naj-boljših znamk
Pošredovalnica zastopstva
pisalnih strojev „ADLER“
Vsakovrstna popraviljanja: Via Donota 1, I.

Fratelli Rauber
TRST, Via Torrence št. 14, TRST
Zaloga ustrojenih kož
Velika izbira potrebščin za čevljarje. — Specijaliteta
potrebščin za sedlarje.

Štefan Mihelak
trgovec z južnim sadjem
dne 11. julija t. l. zadet od sovražne granate, junaške smrti na tirolskem bojišču izdahlil svojo blago dušo.
IVANKA MIHELAK, soproga.
Danilo, Hermin, sinova.
Slavka, hčerka.

Odvetnik in kazenski zagovornik
dr. Oton Fettich - Frankheim
naznanja, da otvori s 1. avgustom svojo
odvetniško pisarno
v Ljubljani, Sodna ulica št. 11, I. nadstropje,
(Bahovčeva hiša).

Srečke avstrijske razredne loterije!

Žrebanje 3. razreda
— se vrši —
dne 16. in 17. avgusta.
SREČKE STANEJO. SREČKE STANEJO.

1/8 K 15. — 1/4 K 30. — 1/2 K 60. — 1 K 120. —
Glavni dobitnik I. razreda K 60.000 — je zadela srečka kupljena pri
Podružnici Ljubljanske kreditne banke v Trstu
Ulica Caserma št. 11

Aprovizorijske stvari.

Kaj dobimo prihodnji teden?

Prihodnji teden, od 31. julija do 6. avgusta (XI. teden) se bodo dobivala naslednja živila aprovizorijske komisije in sicer na eno osebo:

1 koruzne moke po K 0'80 kilogram,
1/2 kg zdrobljenega graha po K 1'44 kg.
SLANINA IN MAST.

Na rumene izkaznice, ki so že razdeljene, se bo dobivala slanina po K 9'60, mast pa K 10 kilogram v običajnih prodajalnah do sobote 5. avgusta in sicer po 10 dkg na osebo.

OLJE.

Na belo-modre izkaznice, ki se razdeljuje ta teden, se bo dobivalo olje, do 11 dop. v nedeljo, 13. avgusta, dobivalo olje, navadno po K 8'70, najfinšeje po K 20 liter in sicer po 0'2 litra (ena petinka litra) na osebo.

SIROVO MASLO.

Na izkaznice oranžne barve, ki se razdeljuje ta teden, se bo dobivalo sirovo maslo od ponedeljka, 31. t. m., do nedelje 13. t. m. v vseh prodajalnah, kjer se prodajajo živila aprovizorijske komisije, in sicer po 1/2 kilograma na osebo po K 9'12 kilogram.

JAJCA.

Jajca se dobivajo po 18 vin. eno v vseh prodajalnah aprovizorijske komisije. Izkazati se je treba z izkaznico za živila in se jih ne more dobiti na dan več kot tri na osebo, nikakor pa ne več kot 15 skupaj.

MILO.

Na izkaznico za živila se more dobiti tudi vsak dan milo po 5 K kilogram in sicer 1/4 kg na osebo.

ENOTNA MOKA.

Od srede, 2. avgusta, do nedelje, 6. avgusta se bo v vseh prodajalnah, kjer se prodajajo živila aprovizorijske komisije, dobivala enotna moka po K 0'64 kilogram na izkaznice za kruh in moko, veljavne od 24. julija do 6. avgusta. Izkazati se je treba z izkaznico za živila.

Prejemniki prodajnišče aprovizorijske komisije.

Osebnosti, ki imajo prodajnišče aprovizorijske komisije, do 17. julija do vključno 23. julija 1916 naslednje prejemke:

1. v ul. Madonna del mare	K 22.882-35
2. v ul. na trgu Rosario	K 18.794-95
3. v ul. delle Poste št. 14	K 17.226-27
4. v ul. v ul. Rossini	K 10.144-69
5. v ul. Bachi 8	K 16.245-66
6. v ul. Acquedotto št. 38	K 11.823-78
7. v ul. v ul. Parini 8	K 26.094-30
8. v ul. v ul. Donadoni	K 23.246-93
9. v zabavišču ul. S. Marco	K 27.361-16
10. v ul. Giulia 35	K 13.143-13
11. v zabavišču v Skednju	K 8.472-32
12. pri "Tirolo" Sv. M. M. Zg.	K 9.650-57
13. pri Miklavcu Sv. M. M. Sp.	K 5.393-80
14. pri Sv. Ivanu	K 7.888-46
15. v Rojano	K 10.262-48
16. v Barkovljah	K 6.875-26
Skupaj K 236.086-11	

To in ono.

Pošteno ali pa nič! Pariški list »L' Oeuvre« pripoveduje, kakor poroča »Arbeiter Zeitung«, naslednje značilne dogodbiče: »Ob priliki narodnega praznika 14. julija je bil na boulevardih »camelot« (populistični prodajalec), ki je delal imenitno kupčijo. Prodajal je razglednice, ki so v zelo zmanjšanem merilu kazale sliko »bodoče Evrope«. Nemčija je na tem zemljevidu zavzemala zelo skromen prostor. Pruske sploh ni bilo, Berlin je bil le še trg v kraljestvu Poljskem. Saksonske ni bilo in Druždane so bile le alpsko-lorenška podpredstrela, da, da, podpredstrela, v kateri saksonski kralj ni niti gospod podpredstrela. Tudi nemška Rega ni bilo več. Komaj iz Sv.vice prihajajoči Ren je postal nemudoma naturaliziran Francoz in se je, menda ker se mu je gnusilo, da toliko časa veljal za »boša« (»boche«) — »boš« — francoska psovka, za Nemce, izlival v morju pri Ostende, da, da, kakor vam pravim, v resnici pri Ostende. Edino, kar je še ostalo od Nemčije, je bila čisto majhna Hanoveranska in minjaturna Bavarska, ki jo »bilo treba iskati s povečevalnim steklom. Spodaj v desnem kotu razglednice pa je bilo videti risbo, ki je predstavljala najvišjega vojnega gospoda v železni kletki. Prodajalec je prodal že yso silo razglednic, kar je popoldne, ko je mislil, da »boje kupčija še bolje, opazil, da prihajajo kupci vedno bolj poredkoma, in končno so izostali popolnoma. Prebrisanemu trgovskemu ženiju stvar seveda ni mogla ostati dolgo časa prikrita. Deset korakov od njega se je uamreč nastavlil njegov konkurent, ki je prodajal drug zemljevid »bodoče Evrope«, na katerem sploh ni bilo več Nemčije, kjer je kraljestvo Poljsko mejilo naravnost ob Belgijo in je Ren postal pritok Garonne (reke v južni Francoski). Tam spodaj v desnem kotu, pa ni sedel samo cesar Viljem II. za železno mrežo, temveč z njim tudi bolgarski kralj Ferdinand in prestolonaslednik Boris. Ves dobiček se je sedaj seveda v obilni meri stekal v žep drugemu »camelotu« in to po vsej pravici, kajti če se že pometa, je treba pomesti tudi pošteno, ali pa nič.« — Tako je francoski list pošteno ožigosil tisti šovenizem, ki je prav gotovo eden prvih vzrokov sedanje svetovne vojne nesreče.

Za mir. Iz Kodanija poročajo: Cerkevni glavar škof Ostenfeld pozivlja dansko duhovščino, naj prihodnje nedelje pri službi božji v molitvi da izraza hrepenenju človeštva po miru in naj da zapeti posebno mirovno pesem.

Zanimiv slučaj. Ravno v tistem času, leta 1866, — ko je tni umrlj djakovski škof dr. Ivana Krapac prvikrat pristopil k oltarju, je njegov prednik Josip Juraj Strossmayer v veličastnem božjem hramu odprl pekojšee sebi in nasledniku svoemu.

Sramota. Gledališčno poslopje v Osijeku na Hrvatskem (kjer dejujejo sedaj naš bivši kapelnik Mirko Polić in gospod in gospa Dragutinovičeva) je privatna last neke — posestnice. In ta plemenita žena je sedaj odpovedala poslopje, ker zahteva mesto štiristot — osemstot kron letne najemnine!! Ta korak lastnice je izzval v mestu silno ogorčenje. »Hrvatska obrana« piše: »Da je zahtevala toliko več, kolikor mora eventualno več davka plačati, naj bi že bilo. Ali da zahteva kar dvakratno najemnino od narodnega gledališča, tako važne kulturne institucije, ko v Osijeku ni drugega prostora te vrste — to zares ni patriotično delo — a to tem manj, ker je ta rodbina imovita, da jej ni do teh ti-točev!« — In še nekaj! V vsem času te vojne, ko je tudi najsiromašnejši pokladal svoj obol na oltar domovine, ni bogata lastnica gledališkega poslopja žrtvovala niti vinarija v rečni namen. Zares sramota!

Zlatarsko mojstrsko delo. Poznani zlatarski mojster v Splitu Josip Botta je izdelal monštranco iz samega zlata, srebra in drugega kamena. Delal je na njej celo leto dni. Visoka je 75 cm, tehta 3 kilograme in je sestavljena iz 40.000 koscev. V glavnem je slična oni, ki jo je izdelal pred 2 letoma, samo da je večja. Dunajski list so pred 2 letoma v najlaskavejših besedah hvalili delo splitskega mojstra in je bilo po prof. Kodriču predloženo tudi njegovemu veličanstvu in potem po nadvojvodinjam Mariji Tereziji in Mariji Anunacijati osebno izročeno kardinalu-nadškofu za novo evharistično cerkev na Dunaju. Ako je že ono prvo delo Botte dobilo toliko priznanja in pohvale, koliko več je dobi sedanje novo, ki nadkriljuje prvo v vsakem umetniškem oziru! Če se pomislimo, da je zlatar Botta samouk ter da dela v jako primitivni delavnici brez modernega orodja, potem šele se nam kaže njegov izreden talent. Le obžalovati je, da tak mojster ni nastanjen v kakem večjem mestu, kjer bi se njegova umetnost bolj kazala in cenila.

Kraljev dar kmetu. V Gorjanu pri Dja-kovu živi kmet Ivan Branstein, ki ima na bojišču — osem sinov. V znak priznanja mu je cesar in kralj podaril petsto kron in srebrno uro z inicijali vladarja in skrono. Ta dar izroče kmetu na posebno slovesen način.

DAROVI.

Cesarskemu komisarju so doposlali: R. M. B. Porenta K 30 za vdove in sirote v vojni padlihi, K 15 za vojake na bojišču in K 15 za okrepčevalnice na Krasu. Za Rdeči križ so darovali učenci mestne šole v ul. Ferriera K 6'50.

Moška podružnica CMD. je prejela K 62'10 od družbe, proslavljajoče odhodnico poročnika g. Oreha v gostilni pri Deklevi. Darovali so: Petrič Iv. K 10, Salata K 10, A. F. K 10, Petrič Radoslav K 5, Marija Mladovan K 5, Kolombatović Dušan K 2, Grizon N. K 2, Terčon Jos. s Klanca K 2, Mankoč J. K 1'10, nadalje so darovali istotam v počaščenje godu ge. Petričeve g. Stancar Jos. K 10, Grizon Nazarij V 5. Denar izročen blaginiku podružnice.

V počaščenje spomina svojega na bojišču umrlega soproga Štefana Mihelaka, daruje gospa vdova Ivana ženski in moški podružnici sv. Cirila in Metoda vsaki po 25 K. Denar hrani uprava.

Damski vojnopreprični odbor je sprejel za vojake na jugozapadni fronti: Marta Vital K 20, Ermina pl. Pichler K 20, Ida Kesel K 20, prof. Torelli 600 cigaret, mestna deklška šola »cesarice Elizabete« 1350 cigaret, ga. dr. Zahorsky 210 cigaret, kavarna »Flora« ilustrirane časopise, Rudolf Müller razne knjige, Karolina Herzig 250 cigaret.

PRIPOROČLJIVE TURDKE

Šivalni stroji.

DELNIŠKO DRUŠTVO ŠIVALNIH STROJEV SINGER, Trst, Corso 20. Prodaja šivalnih strojev in vse pritrilke. Delavnica za popraviljanje. 253

Jestvine na debelo.

Bogata izbira vsakovrstnih jestvin; prodaja na debelo RUGGERO GAMBEL v Trstu ulica delle Acque vogal ulice Corosao. 244

„Tržaška posojilnica in hranilnica“

POSJILA DAJE

za vknjižbo 5 1/2 %
na menice po 6 %

na zastave in amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru
ESKOMPTUJE TRGOVSKE MENICE.

HRANILNE VLOGE

sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obrestuje po

4 %

Večje stalne vloge in vloge na tek, račun po dogovoru.
Račun davek plačuje zavod sam. — Vloga se lahko po eno krono. — ODDAJA
DOMAČE NABIRALNIKE HRANILNE PUŠICE.

Hranilne vloge

sprejema od vsakega, tudi če ni ud zadruge, in jih obrestuje po 4 1/2 % večje zneske po dogovoru. Trgovcem odvarja čekovne račune z dnevnim obrestovanjem.

Zastni davak plačuje zadruga sama.
Vloga se lahko po eno krono.
Poštno-hranilnični račun 75.679. TELEFON 16-94.

Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu

registrirana zadruga z neomejenim jamstvom

ulica S. Francesco šte. 2, I. nadst.

ZOBOZDRAVNIK

Dr. J. Čermák

se je preselil in ordinira sedaj
v Trstu, ul. Poste vecchie 12,
vogal ulice delle Poste.

Izdiranje zobovhrez bolečine. Plombiranje
UMETNI ZOBJE.

Išče se

občinski tajnik

slovenskega in nemškega jezika popolnoma zmožen. Plača letnih 1200 K in 16 K mesečne stanarine. Nastop službe takoj.

Županstvo občine Jelšane Istra

dne 24. julija 1916.

Josip Stemberger

upravitelj.

Nova Mirodilnica

MODERNA

Trst, ulica Ponterosso šte. 5

Bogata zaloga dišav, krtič, predmetov za toaletto in za umetnosti.

Ivan Krže

Trst, Piazza S. Giovanni 1

Zaloga kuhinjskih in kletarskih potrebščin od lesa in plehan, škofov vren, tobakov in kad, sodčkov, lopat, rošet, sit in kuhinjskih kotlov, jernih in metal ter mnogo drugih v to stroko spadajočih predmetov. Priporočila svojo trgovino s kuhinjsko posodo vsake vrste bodi od porcelana, zemlje, stekla, kostarja ali črnca, nadalje posušanorje, kletke itd. Za gostilničarje pipe, kroglice, savalje in steklene posode za vino.

Zlatarnica G. Pino

Trst, ulica Canale šte. 13

Velika izbira srebrnih in zlatih ur, uhanov, prstanov, verižic itd.
Cene zmerne. Cene zmerne.

Fotografični atelje DAGUERRE

Trst - Corso šte. 39 - Trst

10 dopisnic v platinu, zgotovljene v 48 urah od K 3 naprej, z vsakim vremenom. Za vojake nizke cene.
:: Tudi električna razsvetljava. ::

VINO

latrsko črno in belo

Mallnovec, Vermouth, Šampanjec po zmerni ceni.

F. G. APOLLONIO, Trst, Via Amalia št. 10.

Hotel in restavracija

METROPOLE

Trst, ulica S. Nicolò 22.

Kuhinja prve vrste. Vina izbrana. Elegantne sobe. — Največja čistost. — Cene zmerne.

JOSIP STRUCKEL

Trst, vogal Via Maria Teresa-S. Caterina

Nov prihod vojnenege blaga za moške, in ženske, zeir, baist in perljiva svila za jopice. — Svrilenina in okrasni zadnje novosti, velik izbor izgotovljenega perila in na metre, spodnje srajce moderri. Vezenine in drobnarije, preproge zavese, trliž po izjemno nizkih cenah.

IGNAZIO POTOCNIG - TRST

Ulica Riborge šte. 28, vogal ulica Beccherie.

Velika zaloga oblek za moške in dečke. Specialiteta: suknje alpapas, modre in črne. Otroške obleke od K 3 naprej. Modre in rumene delavske obleke. Spodnje srajce in srajce vseh vrst. Velika zaloga blaga na meter.

Cene zmerne. — Izbira blaga za moške obleke.

Pri ces. kr.

Avstrijskem skladu za vdove in sirote vojakov

pod Najvišjim pokroviteljstvom Njeg. apost. Veličanstva

Oddelak: Vojnega zavarovanja

se sprejemajo ponudbe za vojno zavarovanje in sicer pri deželni posredovalnici za Trst, Istro, Gorisko-Gradišansko v Trstu, Via d. Lazzaretto vecchio št. 8 kakor tudi pri oddelkih za

- 1) St. Vid in Staro mesto, Via Besengri št. 19 I. nad.
- 2) Novo mesto, V. a. delle Legna št. 2 polunadstropje
- 3) Novo mitnico, Portici di Chiozza II. nad.
- 4) Staro mitnico, Piazza Barriera vecchia št. 4 I. nad.
- 5) Sv. Jakob, Via della Pietà št. 16/682
- 6) Predmestje Vrdele, Via Giulia št. 88
- 7) Zgornjo okolico Opčine, (Jamšekova hiša).

kakor tudi pri krajinah posredovalnicah v Poreču, Kopru, Pulj, Volosko-Opatiji, Pazinu, Krku in Ložinju, v vseh občinskih, šolskih in župnijskih uradih I. t. d.

Sklepati se morejo za arovanja za najvišjo svoto K 40.000.—

Premije za svoto K 1000.— za eno leto za

Zavarovanja v slučaju smrti znašajo:

- a) Za vojake po poklicu in one, ki s adajo v rezervo (12 letno obvezno službovanje, v kolikor ne soadajo v skupino b) ali d) K 70.—
- b) Za vojake, ki spadajo k trenskim in sar itetnim četam (če niso črnovojniki) K 55.—
- c) Za črnovojnike z orožjem (brez ozira na starost in brez ozira pa to, da služijo osebno kot črnovojniki, ali da so bili tekom vojne potrjeni) K 45.—
- d) Za vojaške uradnike, knjigovodje, inženirje, kovaške mojstre, one, ki spadajo v oddelke za vzdrževanje in one za delavce, in naposled za druge, ki se ne bojulejo K 35.—

Oni, ki dobivajo državno podporo, plačajo lahko na račun, ostanek pa se jim odtegne v desetih 14 dnevnih obrokih, ki se odbijejo od podpore

Osebe, ki so že zavarovane, se zavarujejo ponovno.

Zavarovanje stopi takoj v veljavo.

V slučaju da umre zavarovanec v teku enega leta, bodisi vsled rane ali bolezni, se izplača zavarovalna svota zavarovancu ali pa onemu, ki se izkaže s polico. Ako se dožene, da se je zavarovanec zgubil ali pa da je umrl, kakor tudi ako je bil ranjen ali pa bolan pred dnevom zavarovanja, tedaj se izplača pred agatelju znesek premije brez vsakega odbtka.

registrirana zadruga z omejenim poroštvom
TRST - Piazza della Caserma št. 2, I. nad. - TRST
(v lastni hiši) vhod po glavnih stopnjah.

Poštno hranilnični račun 16.004. TELEFON št. 952
Ima varnostno celico (safe deposits) za shranbo vrednostnih listin, dokumentov in raznih drugih vrednot, popolnoma varno proti ulomu in požaru, urejeno po najnovejšem načinu ter je oddaja strankam v najem po najnižjih cenah.
STANJE VLOG NAD 10 MILIJONOV KRON.
Uradne ure: od 9 do 12 dop. in od 3 do 5 pop. Izplačuje vsak delavnik ob uradnih urah.

Posojila

daje na osebni kredit in na zastavo proti plačilu po dogovoru.

Uradne ure: vsak dan za stranke od 8 predp. do 1 popoldne.

Priporočila male hranilne škrinje, ki so posebno primerne za družine.